Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 107. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 9-го ТРАВНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 9, 1980 No. 107. VOL. LXXXVII.

КОРОТКІ ВІСТІ

У світі

ПРИГОТОВЛЯЮЧИСЬ ДО НОВОЇ ВЕСНЯНОЇ ОФЕНЗИВИ В АФГАНІСТАНІ, большевицькі війська отримують щораз модернішу й більше нищівну зброю. Як повідомило індійське інформаційне агенство „Прес Траст оф Індія" в інформації з Кабулу, столиці Афганістану, між тією новою зброєю є також ракети з атомовими головками. В країнах, що сусідують з Афганістаном, велике занепокоєння з того приводу, бо на загальну думку та зброя не придатна у боротьбі з партизанами. Занепокоєння тим більше, що більшість тієї зброї разом з кращими ударними частинами сконцентровані над границею Пакистану і Ірану, на відтинку провінції Белюджистан, де вже від довшого часу слідно посилену большевицьку підривну діяльність.

КИТАЙСЬКИЙ УРЯД ЗАКЛЮЧИВ ДОГОВІР З ДВОМА ВЕЛИКИМИ ФРАНЦУЗЬКИМИ фірмами Компані Франсез де Петроль і Ельф-Аквітен, яким віддав два зовсім нові райони для буріння в пошукуванні нафтових родовищ. Продукція нафтової ропи є одною з найбільш надійних ділянок китайського промислу; дотеперішні геологічні досліди вказують на великі можливі нафтові родовища, які уряд хоче експлуатувати. За останній рік продукція нафтової ропи Китаю збільшилася тільки на два проценти. Наслідком того Пекін повідомив Японію, що не зможе вив'язатися зі взятого на себе зобов'язання в доставах нафти.

ПРО ДАЛЬШИЙ СПАД ІРАНСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ НАФТОВОЇ РОПИ повідомив іранський міністер нафтової продукції і продажі Алі Акбар Моінфар. Причиною спаду, за словами міністра, мало б бути стримання експорту ропи до Японії і Західньої Европи. Інші джерела є переконані, що причини є внутрішнього характеру; перебої в продукції, розрухи між робітниками, нищення нафтодобувної машинерії, накінець зривання нафтопроводів.

АЛЬЖИР ПОГРОЖУЄ ПРИПИНЕННЯМ ДОСТАВ СКОНЦЕНТРОВАНОГО газу, якщо не будуть зревідовані дотеперішні контракти й значно піднесені ціни. Белкацем Набі, альжирський міністер продукції нафти й газу заявив: „Як всі інші продуценти, ми вимагаємо справедливого відношення між цінами на нафту і газ. Ми не вимагаємо місяця в небі, але належних нам прав".

ШВЕДСЬКА АВТОМОБІЛЕВА ФІРМА ВОЛЬВО ВИКАЗАЛА ЗА МИНУЛИЙ рік рекордовий зиск, на 33,3 процента вищий від 1978. Президент Вольво Пер Гилленгаммер заявив, що в 1980 зиск повинен бути ще вищий.

АЗІЙСЬКИЙ БАНК ГОСПОДАРСЬКОГО РОЗВИТКУ МОЖЕ ПРИПИНИТИ деякі роди кредитів з огляду на брак фондів. Деякі країни на чолі з ЗСА не внесли своїх внесків, що спричинило спад позичкових фондів.

ІРАНСЬКА ВЛАДА ЗААРЕШТУВАЛА АМЕРИКАНСЬКУ ЖІНКУ і обвинуватила її у співпраці з Центральною Розвідчою Агенцією (Сі-Ай-Ей). Крім неї члени Революційної Гвардії придержали трьох інших чужинців та шістьох іранців у зв'язку з недавніми зударами в Теграні та підкладенням бомб, у наслідок чого згинуло кілька осіб. Звідомлення про арешти появилися в іранських газетах, які однак, не назвали поіменно заарештованих осіб. Державний департамент ЗСА відмовився від будь-яких коментарів.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА НАСТИРЛИВІ НАМАГАННЯ, японському прем'єрові не вдалося добитися від уряду Мехіко значнішої підвишки в доставі нафтової ропи. Прем'єр Масайоші Огіра перебував в Мехіко три дні, перевів цілий ряд розмов з президентом Хозе Портільо і з різними міністрами, одначе Японія і на далі отримуватиме тільки 100,000 барилок ропи денно, а не 300.000, як це пропонував Огіра.

В Америці

ВІДКРИТУ ДЕМОКРАТИЧНУ КОНВЕНЦІЮ пропонує губернатор Нюйоркського стейту Гю Кері, який каже, що країна „є в клопотах" від провідництва президента Картера. Він закликає усіх аспірантів на номінацію Демократичної Конвенції відмовитися від делегатів, які прирекли за них подати свій голос на Конвенції, щоб делегати мали вільну руку голосувати за ким вони схочуть. На його думку „тотально відкрита Конвенція" зможе об'єднати демократів. Сам губернатор не висловив поки своєї підтримки кандидатур ні Картера, ні Кеннеді.

ВІДНОВА СМЕРТНОГО ПРИСУДУ для виконавців певних категорій убивств пройшла в стейтовому Сенаті штату Ню Йорку голосами 42 — „за" і 14 — „проти" при чотирьох відсутніх, відкинувши „вето" губернатора Гю Кері. Але вето губернатора здається буде збережене в Асамблеї, де прихильникам віднови смертної кари бракує за приблизним обчисленням знавців п'яти голосів.

ОБМЕЖИТИ РОЗВІДЧІ АГЕНЦІЇ АМЕРИКИ в їхньому використовуванні для цілей розвідки журналістів, духовників і науковців запропонував у Сенаті у вівторок, 6-го травня, сенатор-демократ з Ню Йорку Деніел Патрік Мойніген. Сенатор також хоче добитися заборони агентам розвідчикам позувати за журналістів, науковців чи клерикалів у разі потреби в їхній праці.

ТЕЛЕВІЗІЙНА МЕРЕЖА Ен-Бі-Сі НЕ ПЕРЕДАВАТИМЕ перебігу Олімпійських ігрищ з СССР з уваги на бойкот американських атлетів, — заявив Едгар Гріффітс, президент компанії Ар-Сі-Ей, яка є власником тієї сітки. Вказуючи на первісну заяву Ен-Бі-Сі, що ця сітка повинується бажанням Уряду ЗСА щодо участи в ігрищах, Гріффітс поінформував, що компанія втратить біля 15 мільйонів долярів після покриття втрат англійською забезпеченевою фірмою Ллойд. Згідно з первісним контрактом з організаційним комітетом у Москві, сітка Ен-Бі-Сі мала заплатити 70 мільйонів дол. за права передавати ігрища та залишити всі технічні устаткування. Очевидно, що деякі фонди і апарати вже пропадуть.

СЕНАТ І ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ВІДКИНУЛИ спроби республиканських законодавців обмежити цілий ряд соціяльних програм в рамках запропонованого бюджету на фіскальний 1981 рік. Обидві палати стараються узгіднити бюджет, який вперше за 12 років мав би мати надвишку. Сенатська бюджетова комісія запропонувала бюджет у висоті 612,9 більйона долярів, а така ж комісія Палати Репрезентантів виготовила бюджет у висоті 611,5 більйона долярів. Обидва проєкти перевбачають надвишки, як також запропонований президентом Картером бюджет.

СЕНАТ ЗАТВЕРДИВ Е. МОСКІ НА ПОСТ ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ

Едмунд Москі

Вашінгтон. — Сенат ЗСА, після короткого переслухання в емоційній атмосфері, затвердив сенатора Едмунда Москі на пост державного секретаря, а президент Джіммі Картер мав його запризягнути вже у четвер, 8-го травня.

За номінацією голосувало 94 сенатори, а два консервативні сенатори, Джессі Гелмс з Північної Каролайни і Гордон Гомфрі з Ню Гемпшаєр, висловились проти номінації, заявляючи, що вони не протестують проти особи номіната, але проти теперішньої закордонної політики Уряду, яка є „нещастям для ЗСА і цілого вільного світу". Переслухання і голосування відбулося у середу по полудні, 7-го травня, негайно після того як Сенатська комісія закордонних зв'язків апробувала номінацію Е. Москі відношенням голосів 12 до 1, при чому сен. Гелмс висловив протест проти закордонної політики ЗСА.

Відповідаючи на ряд запитів сенаторів, Москі, який був членом Сенату ЗСА протягом 22-ох років, заявив, що ключевою проблемою у сучасній ситуації є відносини поміж ЗСА і СССР. Він заявив, що він є прихильником політики детанту, якій, однак, не сприяють такі потягнення Москви, як інвазія на Афганістан. Ця та інші пекучі проблеми будуть темою розмов під час зустрічі Москі з міністром закордонних справ СССР Андреєм Громиком у Відні, Австрія, вже в наступному тижні.

Москі не залишив сумніву, що він нестиме повну відповідальність за закордонну політику ЗСА і буде „дорадником число 1" президента Картера, що вповні задоволило сенаторів, які побоюються надто великих впливів дорадника в справах крайової безпеки Збігнєва Бжезінського. Москі підтвердив, що це питання вже узгіднено під час розмов з президентом Картером. Відповідаючи на запит щодо можливої бльокади Ірану, як одного із заходів для звільнення американських закладників, Москі заявив, що він схиляється до вичерпання всіх можливих дипломатичних заходів, але не виключає можливости применення інших. Він запевнив сенаторів, що президент Картер косультуватиметься Конгресу у випадку будь-якої збройної інтервенції. Він також схвалив концепцію невтралізації Афганістану, хоча він свідомий того, що СССР не погоджується на таку розв'язку.

ФРАНЦУЗЬКІ ЖИДИ ПОЧИНАЮТЬ ОРГАНІЗУВАТИСЯ ПОЛІТИЧНО

Париж, Франція. — Французькі жиди, обурені проарабською політикою французького уряду, почали організовувати новий політичний рух, ціль якого скерувати французьку закордонну політику в напрямі піддержки Ізраїля.

Біля 20,000 французьких жидів, переважно у молодому 28 квітня в добре зорганізованій демонстрації у Парижі засудили сучасну французьку закордонну політику і домагалися підтримки для Ізраїля. В демонстрації, яку зорганізували Сіоністичний Рух і нова група під назвою „Жидівське Обновлення", взяли участь французький соціялістичний провідник Франсуа Міттеранд, Еліягу Бен-Елісар, ізраїльський амбасадор до Єгипту, і Меєр Розен, ізраїльський амбасадор до Франції. Хоч у програмі були ізраїльські традиційні танці і співи, політичний тон і мета були очевидні й незаперечні.

Один із промовців, молодий адвокат Генрі Гайденберг, між іншим, говорив: „Ми можемо й мусимо стати могутнім виборчим бльоком. Цей рух почався вже давніше, головно серед нових жидівських еміґрантів, але треба було виступу президента Валері Жіскара д'Естена для згальванізування цього руху...".

Як відомо, французький президент заскочив жидів і не-жидів, коли він в останньому місяці визнав право на самовизначення палестинців і домагався, щоб Палестинська Визвольна Організація була активним співучасником переговорів у справах Близького Сходу.

Жидівські провідники у Франції пригадують, що відразу після його вибору на президента Франції в 1974 році, д'Естен вислав міністра закордонних справ для переговорів з Ясіром Арафатом; в 1977 році французький уряд відмовився арештувати палестинського терориста Абу Дауда, і тепер кружляють поголоски, що Арафат має прибути на офіційні відвідини до Франції.

Найбільшою організаційною силою серед жидів у Франції є т. зв. сефардівські жиди-еміґранти, які походять з Північної Африки й Еспанії. Після того, як Альжир проголосив свою незалежність у 1962 році, жидівське населення Франції майже подвоїлося втікачами з Північної Африки, так що тепер у Франції є 700,000 жидів, що є найбільшим скупченням жидів в Европі після Совєтського Союзу.

Не зважаючи на великий підйом серед частини французьких жидів, жидівські провідники самі висловлюють непевність, наскільки цей новий політичний рух знайде підтримку серед жидівського загалу. Жидівські організації у Франції охоплюють тільки 10 до 15 відсотків жидівського населення у Франції. Новий жидівський політичний рух у Франції народився цим першим політичним протестом проти урядової політики Франції й виступив у обороні Ізраїля.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ВИСТУПИВ НА ЗАХИСТ ЛЕВКА ЛУК'ЯНЕНКА ТА ІНШИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ В СССР

Левко Лук'яненко

Ню Йорк (Комітет Оборони Радянських Політичних В'язнів). — У четвер 24-го квітня у Вашінгтоні відбувся бенкет Коаліції демократичної більшости —, організації при Демократичній партії, яка займається проблемами зовнішньої політики ЗСА — на честь академіка Андрея Сахарова. Президент Картер в своєму привітанні на бенкеті порушив справу політичних в'язнів у СССР, де між іншим було сказано: „Унікальним про Андрія Сахарова є те, що навіть після заслання з Москви до Горького у зимі минулого року він ще раз відновив свій заклик на захист 28-ми радянських громадян ув'язнених за свої переконання, за те, що вимагають тієї гідності, що собою репрезентує Сахаров. У його заяві (Сахаров) згадує Сергія Ковальова, Тетяну Великанову, священика Дмитрія Дудка, Вячеслава Бахміна, Юрія Орлова, кібернетика Анатолія Щаранського, як і українських і литовських правозахисників — Левка Лук'яненка і Вікторас Пяткуса".

На цьому бенкеті були присутні профспілкові діячі з АФЛ-КІО, сенатори Джексон і Мойніген та інші політичні діячі з Демократичної партії. Від Комітету Оборони Радянських Політичних В'язнів був Адріян Каратницький, який очолює кампанію на захист Андрея Сахарова. Від українців був присутній український професіоналіст доктор філософії Богдан Витвицький. На бенкеті виступав також зять Андрея Сахарова, Єфрем Янкелевич, який відчитав заяву в обороні Сахарова.

Папа продовжує свою успішну подорож по Африці

Найробі, Кенія. — Папа Іван Павло II, який, як відомо, відбуває тепер 11-денну подорож по країнах Африки, закликав у своїй проповіді, яку він виголосив до мільйонової маси народу в Кенії, щоб християни, радше 200 мільйонів християн в Африці, більше включалися в політичне життя своїх країн, бо кожному громадянинові прислуговує право для політичної участи в політиці його країни. Правдивий християнин на думку Папи повинен цікавитися вищими проблемами і відкидати такі речі, як переkупство чи використовування інших осіб. Християни, на думку Папи Івана Павла II повинні дати свій вклад у творення суспільства побудованого на справедливості, довір'ї і людських вартостях".

Так як в Заїрі, Папа також в Кенії засуджував атеїстичні ідеології, включаючи марксистські режими в багатьох країнах Африки. Відправляючи Понтифікальну Службу Божу в Угуру парку в асисті багатьох єпископів і понад 300 священиків, які опісля роздіяли Святе Причастя, Папа звернувся до африканців плекати родинні традиції, які запевняють вирощення здорового суспільства.

Після успішної візити в Кенії, Папа Іван Павло II плянує відвідати ще інші країни Африки, де він зустрінеться не тільки з церковними, але також з політичними діячами.

На Фльориді проголошено надзвичайний стан

Кі Вест, Фла. — Постійний наплив втікачів з Куби до Фльориди, число яких зросло вже до 20,000, привело до проголошення президентом Джіммі Картером надзвичайного стану у тому стейті.

У вівторок, 6-го травня, президент Картер відбув зустріч і довші розмови із сенаторами і конґресменами Фльориди, під час яких він підтвердив свою нову настанову щодо справи кубинських втікачів, заявляючи, що „Америка мусить бути вірна своїм принципам" і прийняти їх „з відкритими раменами". Президент також відгукнувся позитивно на прохання Роберта Грегама дати негайну допомогу втікачам та виасигнувати фонди на їхнє влаштування.

До акції допомоги включилася прибережна сторожа, стейтова міліція, Національна Гвардія, військо, приватний сектор і численна кубинсько-американська громада. Але

(Закінчення на стор. 3)

Лівійці відмовляються покинути ЗСА

Вашінгтон, Д.К. — Президент Картер відкликав двох останніх американських дипломатів з Тріполі, Лівія, а Державний департамент зажадав, щоб чотири лівійські дипломати покинули ЗСА. Причиною таких рішень було погіршення відносин між обидвома країнами й поступування лівійського уряду супроти американських дипломатів яке не дозволяло на дальшу нормальну працю дипломатичних представників ЗСА.

До того долучилися виступи лівійського лідера, Кадафі і поведінка тих чотирьох лівійських дипломатів в ЗСА. Кадафі публічно заявив, що лівійські державні чинники ліквідуватимуть фізично своїх противників у різних країнах. Не були це пусті погрози, бо в Лондоні і Римі останніми часами убито чотирьох лівійців, які були противниками теперішнього лівійського режиму. Представники лівійської амбасади у Вашінґтоні відвідували лівійських громадян в ЗСА і

(Закінчення зі стор. 3)

Журнал „Образотворче Мистецтво" — трибуна урядової пропаганди

Київ. — У київській газеті „Культура і життя" надруковано огляд журналу „Образотворче Мистецтво", авторства О. Журавля п.з. „Не заперечуючи досягнень". Цей журнал, який є органом Міністерства культури УССР та Спілки художників республіки, з появою шісдесят першого числа ввійшов у друге десятиріччя свого існування.

Спочатку свого огляду О. Журавель, стверджуючи — „публіцистичний доробок" цього журналу, „здобутки в комуністичному вихованні трудящих, пропаганді ідей партійности" й інші подібного роду „мистецькі" успіхи, які прийшли у висліді „мудрої" політики Компартії і постанов ЦК КПСС — „Про літературну художню критику", — пише О. Журавель, — мають „особливе значення в зв'язку з боротьбою радянського комуністичного світогляду проти буржуазної ідеології, боротьбою, що особливо точиться у сфері культури" — однак вони ще не знайшли „відповідного" відображення у цьому журналі.

Бо, хоча, — каже О. Журавель, — у журналі появилося багато статтей до цієї теми у яких автори „розвінчують ідеологів буржуазної культури, викривають лицемірну суть 'свободи творчости' в умовах капіталістичної дійсности"... Проте авторам на сторінках цього журналу, — твердить О. Журавель, — „явно бракує гостроти бойовости, сміливого втручання у всі галузі мистецького життя, критичної оцінки його негативних явищ" і це особливо сьогодні, — пише автор, „коли незмірно зростає роля агітації і пропаганди в боротьбі проти буржуазної ідеології".

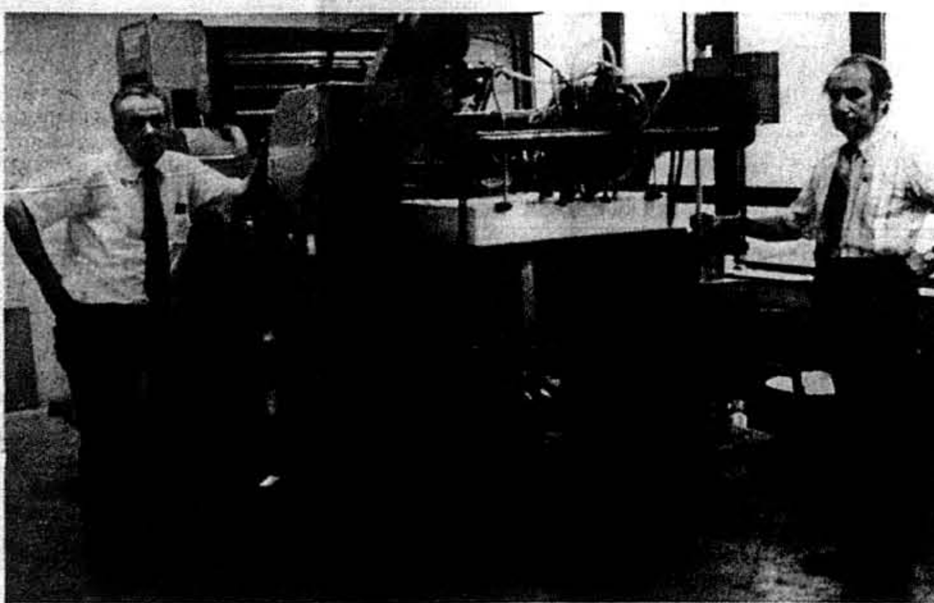
„Розкриваючи" ці недоліки, О. Журавель вважає що в цьому журналі, який повинен бути „трибуною зброї слова", треба посилити рубрику на тему матеріялів „з аргументованою критикою буржуазної культури, її реакційних проявів" — вона „повинна стати однією з найважливіших у журналі".

Вкінці О. Журавель висловлює сподівання, що ці всі „труднощі" — „будуть подолані найближчим часом".

Тим часом читач цього журналу, поза статтями засміченими пропагандивною агіткою, навряд чи знайде матеріяли, в яких є якісні інформації на мистецькі теми.

УНС ЗАВЕРШИВ МОДЕРНЕ ТЕХНІЧНЕ УСТАТКУВАННЯ В-ВА „СВОБОДА"

Джерзі Сіті. — Закупом та інсталяцією книжкової офсетної преси марки „Авреля" Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу остаточно завершив повне і найбільш модерне технічне устаткування свого видавництва „Свобода", і не тільки для своїх власних видавничих потреб, але й — в потребі — для такої видавничої обслуги широкої громади. Із набуттям книжкової преси, технічне устаткування друкарні „Свободи" охоплює тепер: шість модерних складальних компютерів, при чому один з них забезпечений ще т. зв. „запам'ятувачем" („меморайзером"), на якому можна на необмежений час „магазинувати" друкарський склад для пізнішого використовування; один електричний лінотип для спеціальних складальних робіт; велику газетну пресу, також офсетну, фірми „Госс", яка друкує і складає 15,000 примірників 6 чи 8-сторінкової „Свободи" на годину, та малу офсетну друкарську пресу для журналів (на ній друкується „Веселка") та малих друкарських робіт (бюлетені, всілякі повідомлення-запрошення, карточки тощо). Цю більшу друкарську машинерію доповнюють два модерні адресарі, повне технічне устаткування для процесування компюторсько - офсетного складу в підготові його до друку на пресах.

Новозаінстальована в друкарні „Свободи" книжкова офсетна преса марки „Авреля", біля якої стоять друкар Степан Чума (зліва), який відмітив цісю скомпліковану машиною, та керівник друкарні Анатоль Домарацький. Видавництвом „Свобода" з доручення Головного Екзекутивного Комітету УНС завідує, як відомо, пані Любя Лапичак.

Придбанням та інсталяцією великої книжкової офсетної преси Головний Екзекутивний Комітет УНС остаточно виконав одну з двох головних частин багато разів схваленої Конвенціями і Головним Урядом постанови відносно інвестиції необхідних фондів у людей і машини, щоб видавництво УНС могло справно працювати та вповні служити членам УНС і громаді. Для інформації про продукційні можливості новонабутої книжкової преси „Авреля" згадати б, що на ній можна друкувати аркуші паперу величини до 23 з половиною на 31 з половиною інча. Образово: на ній можна друкувати аркуші паперу, на яких зміщується 8 сторінок альманаха УНСоюзу. Таких аркушів преса друкує 7,000 на годину. Взявши на увагу 20,000 тиражу альманаха і —

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ціль Москви: знищити ЗСА з допомогою союзників

На думку багатьох американських совєтознавців і спеціялістів ціллю Москви є остаточне знищення Америки як наймогутнішої потуги світу, а з ним швидше дійти до осягнення своєї остаточної мети завоювання цілого світу.

До такого висновку прийшли панелісти в Нюйоркському Сити університеті під час семінара на тему американської політики на Близькому Сході. Серед панелістів був відомий проф. Річард Пайпс з Гарвардського університету та автор ряду книжок про Совєтський Союз.

Він твердив, що Москва знає, що знищити ЗСА її самій нелегко, тому вона намагається осягнути свою ціль шляхом знищення союзників Америки, а саме, Західньої Европи і Японії. Одним із засобів для цього — це позбавлення тих союзників необхідної для них нафти. Сьогодні, — твердив проф. Пайпс, — Америка та її союзники в Західній Европі і Японія індустріяльно і економічно перевищують бльок держав Варшавського Договору в пропорції 5 до 1. Ця пропорція може змінитися 4 до 2 в користь комуністичного бльоку, якщо Москві пощастить розбити союз між Америкою з одного боку, а з другого — Західньою Европою і Японією.

Занепад американської мілітарної сили в порівнянні зі Совєтським Союзом, та очевидна неохота Америки вдатись до збройного засобу мають великий вплив на процес погіршення американського становища в світі, — твердили інші панелісти.

„Західня Европа та Японія можуть евентуально ввійти у сферу совєтських впливів, якщо Америка не приверне глобальної рівноваги," — твердив д-р Джозеф Чурба, директор Центру для Міжнародної Безпеки у Вашінгтоні.

„Якщо б вони (американські союзники) побачили, що Америка почне розбудовувати свою мілітарну потугу, вони б і надалі втримували союз з Америкою", твердив д-р Чурба.

Американська слабість у мілітарному значенні насторожує також уряд на Близькому Сході перед тісним союзом з Америкою, які тим скорше уділюють більше концесій Совєтському Союзові. Пакістан, наприклад, відкинув американську допомогу, бо не був певний чи Америка зможе прийти з допомогою на випадок кризи. Йордан далі відмовляється приступити до переговорів між Ізраїлем і Єгиптом, бо теж не має певности чи Америка вийде переможно у своїх військово-політичній конкуренції із Совєтським Союзом.

Навіть Єгипет, який висмикнувся з-під совєтської „опіки" в 1973 році та звернувся до Заходу за допомогою, міг би легко повернути в „ласки" Москви, у випадку, якщо СССР вирине як провідна потуга.

Д-р Чурба твердить, що для привернення провідної ролі Америки у світі, ЗСА мусить потроїти оборонний бюджет. Проф. Пайпс, цитуючи еляборат Комітету в справі Існуючої Небезпеки, в якому він є членом, сказав, що Америка мусіла б видати 265 мільярдів долярів в наступних десятьох роках для зрівняння мілітарної сили зі Совєтським Союзом.

Отже, совєтська стратегія зовсім ясна: усунення американської присутности на Близькому Сході, вбити клин між Америкою й її союзниками та встановити свій пріоритет у всіх стратегічних пунктах світу.

І хоча ще й далі існує можливість війни в Азії, деякі спеціялісти у тих питаннях твердять, що лихо великої небезпеки криється у тому, що в майбутньому Совєтський Союз може закріпити за собою такі сильні позиції, що ніхто вже не буде всилі кинути виклик на цих стратегічних обширах, у яких СССР осягне перевагу над Америкою і Заходом своєю настійчивістю, терпеливістю та безустанним використовуванням усіх можливостей.

Численні політичні аналітики висловлюють однозгідно думку, що ЗСА повинні вже застосовувати форми обережности супроти підступної совєтської політики і військової стратегії і почати розпрацьовувати свою власну політичну й військову тактику протинаступу, щоб рятувати світ від комунізму.

Роман Рахманний

РОСІЙСЬКА СТРАТЕГІЯ ВІЙСЬКОВОГО ҐЕНОЦИДУ

Принаймні раз на місяць у совєтських періодичних виданнях появляються розповіді совєторосійських генералів і русифікованих етніків військового звання про їхні подвиги на тому чи іншому фронті т.зв. вітчизняної війни. Роковини закінчення Другої світової війни на початку травня щороку викликують нову зливу таких спогадів і поверхово-аналітичних статтей про „високоякісні" вміння совєтських маршалів і генералів, щоб переконати свою громадськість про перевагу „совєтської" військової доктрини.

Але читач цих самохвальних писань не знайде в них відповіді на запитання, що тривожили і далі тривожать батьків і матерів колишніх і майбутніх вояків армії тієї „тюрми народів", що зветься СССР. А саме: — Якщо совєтські стратеги такі мудрі, то чому совєтська армія, складена з вояків багатьох національностей і вишколена на російських військових традиціях, зазнала таких жахливих втрат у Другій світовій війні?... Чи в новій війні, до якої прямує Кремль, не повториться історія таких втрат?

Російські традиції

Відповідь на ці болючі запитання таїться у двох прикметниках: „російські" традиції воювання та „різнонаціональний" склад армії.

Російські генерали всіх часів і воєн ніколи не рахувалися з людськими втратами. В їхніх міркуваннях людина була завжди на останньому місці — після коней і устаткування. Якщо вони досягли перемоги (тактичної чи стратегічної), вони не журилися ніякими людськими жертвами, ані недолею родин вояків, запряжених у непосильне ярмо постачання у даній війні. Тому даремно кремлівські речники звуть свою військову доктрину марксо-ленінською з підґрунтям таких теоретиків, як Клявзевіц і інші. Це на ділі традиційна московська доктрина: придушити противника живою і мертвою масою свого вояцтва, бо людей у московському царстві „завжди вистачає".

Таким підходом до „людини-вояка" керувалися під час Другої світової війни 1939-1945 всі „совєтські" генерали, з Ґ. Жукова почавши і на ген. Москаленкові скінчивши. Велику матеріяльно-вогневу силу своїх дивізій вони завжди збільшували горами трупів наступаючої піхоти, яку вони безжалісно гнали на міни і під обстріл свого ворога.

Бувало, що ці гори трупів психологічно заламували німецьке вояцтво, яке не розуміло, як можна винищувати своїх людей так бездумно і жорстоко.

Найбільший різник

Ґеоргія Жукова славлять на Сході і на Заході як найвизначнішого совєторосійського генерала Другої світової війни. Тим часом усі коментатори ввічливо промовчують обставину, що Жуков — це найбільший „різник" свого вояцтва на бойовищах Східньої та Центральної Европи. Він сам не скривав того і в розмові з ген. Айзенгавером пояснив тайну своїх тактичних успіхів на різних фронтах.

Як відомо, для охорони свого передпілля кожен противник уживає протипіхотних і протитанкових мін. Совєтські генерали ніколи не витрачали часу на те, щоб саперні відділи очистили фронтове передпілля від протипіхотних мін. Ні, вони посилали свою піхоту — хвиля за хвилею — в наступ так неначе б там не було протипіхотних мін. Втрати були страшні, але ціною тих втрат „прочищено" доріжки для саперних відділів, які мали завдання вибрати із землі протитанкові міни. (Людська нога не зірве протитанкової міни, бо для цього потрібно більшого тягару-тиску.) Значить, танки-машини були цінніші за людей!

Маршал Жуков глузував з генералів армій Заходу, мовляв, вони даремно витрачали час на прочищування передпілля від мін, коли могли досягти швидшого „результату" наступом однієї чи двох хвиль піхоти. Але американські, англійські чи французькі генерали розуміли свою відповідальність перед своїм сумлінням і своїм народом за долю своїх вояків. Машини і всяке матеріяльне устаткування, а в тім і „час", вони цінили менше, ніж живу людину-вояка. А втім, їхні суспільства не подарували б їм легкодушного ставлення до життя і смерти своїх вояків. Тому, наприклад, воєнні операції армії ген. МекАртура проти японців відзначаються небуденним вмінням застосовування непрямого наступу; він змусив ворога здатися або відступити з укріплених позицій, а втрати наступаючих американців обмежив до мінімуму.

Генетична русифікація

Для українців „різницька" тактика і стратегія совєторосійських генералів (схвалена кремлівськими керівниками!) спричинила трагічні наслідки ніж для інших народів у СССР. Відвойовуючи Україну (знищену раніше відступом Червоної армії, а опісля відступом німецьких дивізій), совєторосійські генерали веліли мобілізувати всіх українських мужчин: від малолітніх до сороклітніх!

І тих „немуштрованих людей" вони веліли гнати у (Закінчення на стор. 4)

Петро Стерчо

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ЮЛІЯНА РЕВАЯ

(1)

Минає рік від того часу, як 30-го квітня 1979 року несподівано відійшов у вічність один із кращих державний мужів українського народу цього сторіччя — св. п. Юліян Ревай. Хоча до сімдесятого року життя бракувало йому всього три місяці (народжений 26-го липня 1899 року в селі Мирча в Карпатській Україні), до останнього дня свого життя утішався Юліян Ревай надзвичайною енергією та доброзичливістю послужити іншим, бо з природи він був оптиміст і і патріот, який вбачав в кожному українцеві свого брата.

Нелегко в короткій газетнійній згадці схопити всі прикмети цієї, направду, небуденної людини. Як віруючий християнин, Юліян Ревай постійно плекав надію на Божу допомогу для свого знедоленого народу, а при тому був людиною послідовної праці в багатогранному житті українського народу. Був він людиною доброго серця, а при тому твердої волі з великими вимогами супроти себе самого й щирим вирозумінням для недомагань інших; як справжній гуманіст, мав він безмірну пошану до людської гідности, тому у відношенні до інших людей виявляв чемність й елеганцію. Будучи людиною чистого як сльоза і твердого мов криця характеру, Юліян Ревай віддав усі зусилля свого життя служінню своєму народові як педагог і виховник, як автор шкільних підручників і видавець журналів для учительства і молоді; як всенародний трибун і суспільно-громадський діяч, і чесний та простолінійний український політичний діяч і державний муж.

Не гордував Юліян Ревай ніякою працею, аби вона лише була для добра Української Справи! Як казали на Закарпатті, Юліян Ревай „бував і на возі, і під возом", але завжди в однаковій мірі був він собою. Вийшовши з народної гущі, бо народився він в родині народного учителя Івана й Вероніки (з дому Ґебей) в карпатоукраїнському гірському селі — Мирча біля Перечина — ніколи не втрачав він з-перед своїх очей недолі визискуваного українського селянства під чужим пануванням. Тому ніколи в своєму житті та в своїй діяльності не підцінював він життьових соціяльно-господарських проблем народу. Немає сумніву, що, власне, ця турбота за кращу долю свого народу зв'язала його була із Соціял-Демократичною партією в міжвоєнній Чехо-Словаччині.

Будучи по професії фаховим учителем, Юліян Ревай вже у 1922 році став крайовим інспектором усього елементарного шкільництва Закарпаття, на якому то пості працював він для свого народу аж до 1935 року, коли то став він з волі й вибору народу послом до Чехо-Словацького парляменту. Неабиякою заслугою Юліяна Ревая слід вважати впровадження у вжиток у всьому народному шкільництві українських підручників, хоч і були вони писані ще т. зв. „панькевичівкою", ще бо не було пригожого ґрунту для фонетичного правопису української літературної мови. А змаг за народну мову в шкільництві тривав у Підкарпатській Русі аж до часу автономної Карпато-Української Держави, на чолі з о. д-ром Августином Волошином. Щойно тоді розпорядком Міністерства Шкільництва, що ним адміністрував проф. Августин Волошин, урядово уведено українську літературну мову з фонетичним правописом.

Розвиток Пласту в Карпатській Україні дуже тісно пов'язаний з іменем Юліяна Ревая, який був там Верховним Пластуном. Заходами Ю. Ревая пластова організація поширилася із середніх шкіл на молодь сільських шкіл. Коштом державної скарбниці поширювано журнал „Пластун", „Наш Рідний Край" та „Пчілка", а для найменших „Дзвіночок для підкарпатських діточок серед усієї української-руської шкільної молоді. Одночасно для учительства видавав Ю. Ревай журнал „Учитель", в якому, поруч педагогічних і виховних статтей, поміщувано матеріяли про завдання учительства серед населення країни. Тільки о. Августин Волошин написав більше підручників для карпатоукраїнських шкіл від Юліяна Ревая, який зосереджувався на підручниках для елементарних шкіл. — Все це вклад у загальнонаціональний розвиток карпатських українців такої важливости, що її нелегко збагнути тим, які там не жили в тому часі!

Не було ніякої ділянки українського національного життя столичного Ужгороду, щоб у часі між двома світовими війнами Юліян Ревай не був її співорганізатором чи бодай активним діячем. Очолював він „Учительську Громаду", був він членом головної управи Т-ва „Просвіта", працював він на керівному пості в спортовому товаристві „Русь", у Крайовому Кооперативному Союзі і т. п. Як провідний член Соціял-Демократичної партії, співредагував він із Спиридоном Довгалем видаваний фонетичним правописом тижневик партії „Вперед" і журнал „До Перемоги"

(Продовження буде)

Леся Лисак-Тивонюк

НЕДОКІНЧЕНА ВИШИВКА

(Світлій пам'яті всіх померлих Матерів)

Від кількох тижнів великі написи в крамницях закликають кольоровими літерами: „Пам'ятайте про День Матері". Це, звичайно, комерційна реклама. Та думка мимоволі підсказує: „Щасливі ті, які можуть обдаровувати свою матір меншим, чи більшим подарунком. Бо для багатьох із нас материна могилка або залишилася на рідній землі, або вже тут поростає зеленою травицею. Залишився тільки болючий слід у серці, слід по найбільшій й найжертвеннішій любові, слід, якого не зітре навіть милосердний час.

І ще одне, крім споминів, залишилося. Сліди її рук. Вишивки. Як далеко сягає пам'ять, Мати завжди вишивала. Декілька вишиваних льняних рушників та пошевок на подушки внесла як „посаг", одружуючись по Першій світовій війні з батьком. Злиденні це були часи, загальна руїна, недостатки. Мабуть ці вишивки були і єдиною прикрасою дуже вбогої хатини, в якій прийшло на світ дитинча.

Як Мати знаходила силу й час на заробітню працю, домашнє хазяйство, здобування харчів, про які було так важко по війні — і понад усе на піклування немовляти, що плакало день і ніч — залишиться загадкою. Єдина її розв'язка замикається хіба в словах „жертвенна любов до дитини". І може в силі Її духа, бо хоча постійно перевтомлена й невиспана, завжди була погідна.

Як тільки дитинча почало ходити, вже чекали на нього вишивані суконки й сороченята. Мати не зважала, що мозольна праця вишивання для дитини, яка постійно росте, є непрактична. Вона хотіла, щоб її дитина (яка для кожної матері є „найкраща у світі"), завжди була вдягнена, мов мала лялечка.

Запам'ятала ся вишивана пишним узором і маленькими хрестиками шовкова блюзка на Великдень. Донька була в першій гімназійній клясі, до школи мусіла ходити в приписовому мундурку, тож це був Великодній дар — як Мати звала „обнова". Витягала канву з вишивки й гарячково шила блюзку вже у Великодню Суботу. Щоб у Великодній ранок донька раділа прекрасною вишивкою. Щоб чар Великодня й чар рідної вишивки, сплелися в одне на знак великого свята.

Щоб примістити доньку в Дівочому Інституті, у тих часах вимагали так званої „виправи". Скількись то рушників, білизни, постелі. А це тому, що в тих часах прання відбувалося тільки раз в місяць. Можна було це все пошити з білого полотна, прикрашуючи тільки — як тоді казали — „коронками", тобто купованим мереживом, та Мати завдала собі труду вишити всі рушники та пошевки... Може прагнула, щоб повсякчасно, і вдень і вночі, сліди її працьовитих рук торкалися доньки? А може, щоб мовчазний усміх кольорових вишивок заступив Материнську усмішку? Та доростаючі діти так глибого не призадумуються над виявами материнської любови. Сприймають їх як щось зовсім належне. Навіть на гадку їм не приходить, що колись може не стати Матері й її трудящих рук.

На еміґрації, Мати вже немолода, з підірваним здоров'ям, докраю виснажена фізичною заробітньою працею, вже не вишивала. Замало годин мала доба, щоб вмістити в неї всі необхідні роботи. Не було господаря — Мати виконувала всі обов'язки двох людей: господаря й господині. Варила їжу, і малювала стіни в пивниці. Виполювала бур'ян з-поміж квітів і мила стрих. Направляла цементовий хідник біля хати. Донька могла допомогти Їй тільки доривочно, бо працювала на прожиток довгі-довгі години.

Та знову прийшов час на улюблені вишивки. Це сталося, коли Мати пішла на емеритуру. Кинулась вишивати із запалом, наче б хотіла надробити двадцять років, коли не було часу й змоги на кольорові нитки й голку. Та тільки це вже не були дрібненькі хрестики з давніх років. Очі вже були не ті, що колись. Все ще рівні, акуратні хрестики, клалися на панаму — матеріял з грубшими нитками. І дивним-дивом це були повторення колишніх вишивок вдома. Був мотив винограду, такий самий як на вже неіснуючому рушникові, який внесла як „придане", одружуючись.

Вишивала днями і ночами гарячково, наче б лякалася, що не вспіє. Наче б, прагнучи прикликати пройдену молодість, вишивала залюбки „макатки" — вишивані килимчики на стіни, які були в моді в тих часах, і про які молоде покоління зовсім не чуло. Бо чим більше років віддалювало Матір від життя на рідній землі, тим ближчою ця земля і часи Її ставали. Це ж бо Дім, а втомлений мандрівник мріє про поворот домів...

Останню чудову „макатку" вишивала з надлюдською швидкістю й завзяттям. Переборювала дошкульні болі грудей, серця, цілого тіла. Віддала її в руки доньці день перед відходом до шпиталю, з якого вже не повернулася.

Шепнула: „Центральний взір скінчений, тільки ще бракує країв. Не хочу їх ропочинати, бо знаю, що не (Закінчення на стор. 3)

Людмила Волянська

МИСТЕЦЬ-ЄВРЕЙ, ЩО „НАРОДИВСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ СОРОЧЦІ"...

(1)

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Михайло Туровський прийшов до Народного Союзу і „Свободи" в четвер, 16 квітня, бо як же обминути новоприбулому з України щойно сім місяців тому мистцеві і графікові, з голосним ім'ям в Україні, Український Народний Союз і єдиний український повний щоденник? Редакція „Свободи" мала нагоду розпитати мистця Туровського про багато справ, чим живе сьогодні громадянин України у поневоленій нашій батьківщині, й на прикладі його власного життя бачити, чому він і багато інших рано чи пізно мусять таки „вибрати свободу", якщо не бажають задихнутися в атмосфері творчої не-сбоводи. Не всім, звичайно, пощастить звідти виїхати, але Михайлові Турянському й усій його родині повезло, як і багатьом його одноплемінникам з України, після довгих і прикрих ходінь по муках таки дістати візу до Ізраїля, а потім переїхати до ЗСА напостійно.

І ось він в Америці, сповнений вражень і плянів, зайнятий вивченням доріг до американських мистецьких галерій, дещо приголомшений їхньою комерційністю, але намірений не здаватись, а таки добитися свого: доступу до виставки, на якій і про нього мусить довідатися мистецький світ. Дивує його система „протекціоналізму", як він каже, в мистецькому виставковому світі, де в галеріях не ти сам, а хтось за тебе полагоджує справи, представляє мистця, але й цю трудність треба буде подолати новоприбулому мистцеві.

Ці кілька місяців працювати довелося дуже наполегливо, щоб створити нові полотна, намалювати й нарисувати нові зразки своєї досконалої графіки, якою вже зробив собі славу в Україні і поза нею в Совєтському Союзі. Сорокшестилітній мистець там був уже відомий. Він вже досяг вершин, як художник, графік і майстер естампу; за ним вже був пройдений великий шлях досягнень, про які мріє не один мистець: він був членом Спілки художників УССР з 1975 року і членом Київської організації Спілки художників УССР. „З 1957 року — учасник всіх республіканських і союзних художніх виставок, багатьох виставок радянського мистецтва за кордоном", — як пишеться про нього в каталозі виставки „Михайло Турянський — графіка", Київ, 1975. В 1960 році закінчив Київський державний художній інститут, прийшовши туди з єдиної на всю Україну Київської середньої мистецької школи на Вознесенському спуску, до якої приймали тільки дуже талановитих дітей. І цікава деталь про цю школу: коли в ній вчився Михайло, навчання проходило ще українською мовою, а вже його син Роман у тій самій школі проходив науку мовою російською... Як багатообіцяючий випускник Інституту був залишений на аспірантуру у Києві, яку відбув під керівництвом такого великого українського графіка, як Дерегус. Це були шістдесяті роки в Києві і багато чого було дозволено творчій молоді України...

Але щоб жити з мистецтва, треба було Туровському сприйняти офіційні напрямні, і він навіть створив цілий цикл картин, присвячених Ленінові. Тоді він ще вірив у ‚радянську владу'. Каже мистець, що вже після всіх пеанів, які йому признано за ленінський цикл, вирішив вчитися, вглибитися в ленінізм. „Перегриз" докладно все і побачив... що все зло, велике *зло* було таки закорінене в самій основі цього вчення. Тоді явилося безмежне бажання вирватися геть з СССР, в світ, на волю. І вже не шкода було залишати дім, хоч зріс, змужнів і став майстром у ньому. Шкода було, щоправда, кидати надбання, створене ним — не вивіз Туровський нічого з тих сотень більших і тисяч (це не перебільшення, справді тисяч!) менших його праць. Єдине, що вдалося зі собою взяти — це фотографії з його творів, з яких деякі приніс Михайло Туровський із собою до Редакції „Свободи", щоб показати нам зразки своєї досконалої творчости.

Нема що казати, сильне враження зробила та метрового розміру тека на всіх тут, в Редакції, де в прозорих зберігачах-конвертах можна було оглядати графічні праці мистця та світлини інших творів. Це твори вже провідного мистця України, графіка й живописця, якому держава мусіла б відкрити всі двері і відкрила б, коли б не одне „але".

Тут мистець просить його правильно зрозуміти: його не переслідували, він не „сидів", йому не перешкоджали малювати, а навпаки, якщо він малював (офіційні) громадсько-значимі твори, що легко сприймаються державою, вона купувала їх у нього, видавала, поширювала. Адже він жив з мистецтва і тільки з творчої праці. Проте „двері не були відкриті на всю широчінь", бо мистець жид і в СССР існує — каже Михайло Туровський — „державний антисемітизм".

Через це він розпочав заходи для виїзду до Ізраїля. Його бажання було несподіванкою для влади, яка думала, що він, адже, має все. Тепер його твори стягнені з усіх музеїв, де вони гордо експонувалися, навіть ленінський цикл. Вже в каталозі з виставки п'ять років тому можна прочитати поважну листу 22-ох музеїв, найвідоміших в Україні, плюс два у Москві, де були твори Туровського, але тепер Туровського там марно шукати.

Говоримо з мистцем про антисемітизм „державний" і як на його думку до цього дійшло? Михайло Туровський уважає, що цей антисемітизм керований окремими людьми. Розпочався він ще за Сталіна, який був глибоко в своїй душі „самодержавцем російським". Росія неділима стояла в мріях у Сталіна — а потім і в житті — твердо на „проливах" (мова про Босфор і Дарданели), як і за царя. Поширювалася русифікація, теж як за царя.

У Другій світовій війні з німецького боку російські шовіністи кидали з літаків над окопами летючки з закликом: „бей жидов — політруков!" Виснажені в окопах злиденні червоноармійці бачили тих „політруков"- євреїв навіть у більшій кількості, як їх було насправді, але вони були... А вже як покотив вал антисемітизму, тяжко було його стримати. В цей час було проголошено „ворогами народу" жидівських військовиків: Гамарніка, Якіра Шмідта й інших.

Розпочалося масове недовір'я до євреїв в армії. Напр., начальник політичного управління Червоної армії Щербаков дав хід установці — здіймати з посад євреїв. Відбити цього назад — вже після війни було неможливо, не даром сказав колись Бісмарк, — каже Туровський, — що „той, хто переміг ворога, дістав у спадщині найгірше, що було в Німеччині".

Ось приклад: тричі подавався на нагороду „Героя Совєтського Союзу" кузин мистця Соломон Туровський, і тричі його відкинули за ім'я „Соломон", яке жадали змінити на „Сергій", бо як же СОЛОМОНОВІ дати звання героя? Але дрібніші ордени давали і євреям, без вимоги прибирати „християнські" імена. Якщо б він не еврей, то вже був би і „заслуженим" і правдоподібно „народним" мистцем Совєтського Союзу — каже Туровський, — хоч зовнішньо начебто не проявлялася дискримінація.... Але як почали були три автори добиватися у В-ві „Мистецтво" писати про Туровського монографію, їм не дозволили, хоч нормально такого рівня малярі-мистці мають вже свої монографії. Крім усього мистцеві обридло достосовуватися до чийогось смаку, хотілося творити, як він сам уважав найліпше і що хотів творити. Але Туровський не належить до „мистців-неконформістів", як можна б було зі сказаного вивести, про мистців-неконформістів має Туровський свою думку.

Політично „неконформісти" є *всі* на Україні, яких він знав, і не лише мистці. Всі українці, а може й не-українці неконформісти: всі вони в певному сенсі проти системи, проти режиму, проти не-свободи, проти всього, що їх оточує; проти того, що нема чого їсти, що не можна виїхати вільно з СССР, що нема інформацій, що людина людині вовк. В СССР всі „неконформісти"! А які один одному розповідають протибрежнєвські й взагалі протиурядові анекдоти! якщо хтось би доніс, то посідали б на п'ять-десять років!

Якщо ж говорити про мистців-неконформістів, тих зовсім модерних, про яких раз-у-раз чуємо, то мистець Михайло Туровський не належить до їхнього гурту.

(Продовження буде)

З життя Української Православної Церкви в ЗСА

Як уже повідомлялось в офіційній пресі нашої Церкви, 6 і 7 лютого цього року відбулася чергова Сесія Церковної Ради Митрополії, на якій крім адміністративних і бюджетових справ була ухвалена постанова скликати Десятий Собор Української Православної Церкви в ЗСА 13-17 жовтня 1980 року в Бавнд Бруку, яку Первоієрарх Блаженніший Владика Мстислав поблагословив.

На цій Сесії Ради для підготовки програми Собору і статутово-процедурних справ Церковна Рада Митрополії обрала Передсоборну комісію в складі: протопресвітер Б. Желехівський (голова), д-р Ю. Криволап (заступник), отець П. Гринишин, прот. Н Коваль і брат Ф. Сущик — члени. Передсоборна комісія спільно з Консисторією і Всечесними Отцями — деканами нашої Церкви буде творити пленум для вирішення важливих справ, призначених для Собору.

З огляду на те, що Десятий Собор буде передостаннім собором перед заповідженим уже всецерковним урочистим святкуванням тисячоліття Хрещення України-Руси, Десятий Собор набуває особливої історичної ваги і чину. Тому як Церковна Рада Митрополії, так і Передсоборна комісія на своєму першому пленарному засіданні, що відбулося в Бавнд Бруку 8 березня 1980 року, звертається до Всечесних Отців-Настоятелів і благочестивих вірних нашої Церкви з гарячим проханням про щиру співпрацю і сумлінне виконання поставлених історією перед нашою Церквою завдань, насамперед фінансовими засобами, яких вимагатиме всенародність і урочистість святкування тисячоліття Хрещення України.

Великою допомогою в цій справі будуть сплати заборгованости по фінансових зібов'язаннях, встановлених Соборами нашої Церкви і Церковною Радою Митрополії. Тому Консисторія, як виконавчий орган Церкви, насамперед звертається з проханням до парафій і отців настоятелів нашої Церкви про вирівняння розрахунків по обов'язкових внесках і про негайну ліквідацію заборгованости в разі, якщо вона виявиться.

Передсоборна Комісія на своєму засіданні категорично застерігає всіх неплатників цієї заборгованости, що делегати тих парафій не будуть допущені на Десятий Собор. Ця санкція буде застосована і до священиків-боржників.

о. протопресвітер Б. Желехівський

НЕДОКІНЧЕНА ВИШИВКА

(Закінчення зі ст. 2-ої)

зможу скінчити. Хай буде тобі на пам'ятку і такою, як є".

...Недокінчена вишивка, мов недокінчена симфонія пронизаного безмірною любов'ю життя... Вишивка ясна, мов Її добротлива усмішка. Останній слід спрацьованих, худеньких Материнських рук.

Коли кластимуть перед живими матерями дарунки, донька розкладе на столі останню Материнську вишивку. І тремтячими долонями шукатиме у кольоровому взорі теплого дотику Материнських рук.

Тіла вбитих вояків перевезено з Ірану до ЗСА

Вашінгтон. — Тлінні останки вісьмох американських вояків, які згинули під час невдалої спроби врятувати американських закладників, перевезено літаком з Ірану через Швайцарію до летунської бази Довер у стейті Делавар, де з усіми військовими почестями перенесено домовини до лікарні.

Представників преси не допущено до бази до часу повідомлення родин про прибуття домовин з тлінними останками.

Президент Джіммі Картер, у спеціяльній проклямації, в якій він назвав цих вояків „правдивими героями", закликав американський нарід віддати їм останню пошану та проголосив триденну жалобу. Американські прапори на щоглах всіх будівель знижено на знак жалоби до пів машти.

„Березіль" і його доба — виставка в УНДомі в Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. — Комітет Пересувних Виставок Українських Мистців-Некомформістів і Українське Видавництво „Смолоскип" у днях 9-го, 10-го та 11-го травня ц.р. тут в Українському Народному Домі, при 2-ій евеню, влаштовують виставку — „Березіль і його доба".

На виставці можна буде оглянути документи і матеріяли, які відносяться до історії розгромленого у 1930 роках світової слави українського театру „Березіль". Заля УНДому буде удекорована у стилі українського театрального і образотворчого мистецтва 1920 років.

У мистецькій програмі виставки — слово колишнього актора „Березоля" маестра Йосипа Гірняка; виконання музики до постановки „Гайдамаків" Л. Курбаса; уривки з твору драматурга Миколи Куліша — „Народний Малахій" та інших творів, що їх колись ставив „Березіль".

Виставка буде відкрита в п'ятницю, 9-го травня від год. 6-ої до 9-ої вечора; у суботу, 10-го травня від год. 2-ої до 8-ої по полудні. В год. 6-ій відбудеться мистецька програма.

Квитки вступу — 10 долярів від особи, від подружжя — 15 долярів, від студентів — 3 доляри — можна набути в „Арці", „Сурмі", „Еко" і при вступі; з квитком можна відвідувати виставку кожного дня і бути присутнім на мистецькій програмі. Чистий дохід з виставки призначено на видання збірника „Березіль".

70-річчя УАК „Запорожже" буде відзначене в Ню Йорку

В суботу, 10-го травня, о год. 10-ій рано в українській православній церкві Всіх Святих при 206 Схід Одинадцята вул. у Ню Йорку, Службою Божою й Панахидою по померлих членах українського козацтва „Запорожже" започатковується відзначення 70-річчя студентського Товариства, заснованого в Чернівцях на Буковині ще 10-го травня 1910 року, і його ж 140-ий Семестровий Ювілей. Церковні урочистості довершить парох церкви Всіх Святих Всечесний о. прот. Іван Ткачук, сам теж буковинець.

Опісля в Українському Народному Домі при 140-42 друга евеню в Ню Йорку відбудеться генеральна рада УАК „Запорожже" із звітами старшого адв. Петра Грегоровича та писаря-скарбника мґра Стефи Жуковської, як також контролера мґр Артеміди Мариш-Джулинської. Генеральна рада УАК „Запорожже" винесе належні постанови про дальшу долю Товариства й про відповідну згадку-видання з цього історичного ювілею. Коротке святкове слово про ювілей скаже д-р Олександер Соколишин, останній з живих членів крайової старшини цієї української студентської корпорації в ЗСА.

Д-р Ол. Соколишин

ОМУА ВЛАШТОВУЄ ВИСТАВКУ МИСТЕЦЬКИХ ПРАЦЬ о. Т. ПРОКОПОВОГО, ЧСВВ

Ню Йорк, Н. Й. — У неділю, 11-го травня ц. р., о год. 1-ій по полудні, тут в ґалерії Об'єднання Мистців Українців Америки (ОМУА), при 136 Друга евеню, відбудеться виставка картин — портретів київських митрополитів і єпископів — о. Тараса Прокопового, ЧСВВ. Під кожним портретом будуть виписані важливіші дані про Владик.

Виставка — в будні буде відкрита від 6-ої до 8-ої вечора, а в суботи і неділі — від 1-ої до 8-ої вечора і триватиме до 18-го травня.

СВЯТО МАТЕРІ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ КАТЕДРІ СВ. ВОЛОДИМИРА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н. Й. — У неділю, 11-го травня ц. р., в год. 1-ій вполудне, заходом Сестрицтва при українській православній катедрі св. Володимира в Ню Йорку, тут відбудеться Свято Матері.

Участь у програмі візьмуть: парафіяльні діти і музична школа проф. Лева Стругацького.

УНС ЗАВЕРШИВ МОДЕРНЕ...

(Закінчення зі стор. 1)

пересічно — 240 сторінок, отже надрукування альманаху УНС на новонабутій власній пресі триватиме пересічно три тижні, що відповідає приблизно часові, що його вимагала чужа друкарня на друк цієї книги. Зваживши, що пересічний тираж друкованих книжок виносить у нас яких 2,000 примірників, і взявши за пересічну їх величину розмір альманаха УНС, отже друк публікованих у нас книжок на цій пресі триватиме яких два-три дні. Це може дати загальне уявлення про книжкові друкарські спроможності в-ва УНСоюзу. Можна очікувати, що з цих, у наших обставинах майже необмежених, друкарських спроможностей в-ва УНСоюзу, однаково газетних, як і книжкових та всіляких більших і менших друкарських робіт („джабів"), широко скористає наша громада, як організації, так і поодинокі особи, що з черги повинно б поважно причинитися до розвитку нашої загальної видавничої діяльности, а з цим і нашої культури.

Випробування та необхідне достосування новоінстальованої книжкової друкарської преси у в-ві „Свобода" потриває ще яких два-три тижні. Новий альманах УНС на 1981-ий рік уже друкуватиметься на цій власній пресі.

Додати б, що друкарня в-ва УНСоюзу забезпечена вже не тільки найбільш модерним технічним устаткуванням, але й розпоряджає потрібними і вповні кваліфікованими працівниками, між якими вже більшість становлять молодші сили.

Лівійці відмовляються...

(Закінчення зі стор. 1)

погрожували їм власне „фізичною ліквідацією", якщо вони не повернуться домів, або не стануть підтримувати полк. Кадафі.

Державний департамент опублікував комунікат прихильників Кадафі у цій країні, у якому сказано: „Фізична ліквідація є кінцевою стадією в діялектичному конфлікті між революцією і її ворогами, якщо всі інші засоби ліквідації (соціяльні, економічні і політичні) не поможуть".

Лівійці, яким Державний департамент доручив покинути ЗСА, не зробили цього. Навпаки, вони скрилися в забудуваннях амбасади, куди американська поліція не має доступу, з огляду на право екстериторіяльности. Дотеперішній керівник амбасади власновільно, без порозуміння з американськими державними чинниками, проголосив амбасаду релігійною конгрегацією, а тих, яких усунено з ЗСА, членами тієї „конгрегації". Керівник амбасади („конгрегації"), д-р Алі ель Гудері, вивісив на будинку амбасади напис, що це є „лівійська арабська джамагірія", тобто власне релігійна конгрегація, отже американська влада не може усувати її членів з Америки без рішення суду.

При цій нагоді вийшло на верх, чим займалися Лівійські „дипломати". Один з них буцімто студіював на університеті в Маямі, Фльорида, двох на університетах в Мичіґен, один на університеті в Колорадо.

Американська амбасада в Тріполі була від грудня 1979 спаралізована, після того, як товпа, при пасивності лівійської поліції, спалила її. Лівійський уряд дотепер не заплатив відшкодування за це, а переговори перервано з огляду на небажання лівійців полагодити цю справу.

На Фльориді...

(Закінчення зі стор. 1)

постійний приплив малих рибальських човнів з втікачами створює труднощі економічного порядку і унеможливлює їх систематичну перевірку. Службовці Федерального Бюра Інвестиґацій придержали біля 120 осіб, перевірка яких виказала, що вони сиділи в тюрмах за крадіж та інші злочини. Крім того, є побоювання, що серед втікачів можуть бути аґенти комуністичної розвідчої служби, тому службовці ФБІ придержали кілька запідозрених осіб і переводять опити.

Постійно зростаюче число втікачів створює серйозні проблеми їх приміщення, прохарчування, перевірки тощо. Місцеве населення також висловлює негодування з хаотичного стану, зокрема на острові Кі Вест і у Маямі. На допомогу Національній Ґвардії, яка начисляє біля 700 осіб, Департамент оборони вислав 500 вояків морської піхоти і біля 100 членів прикордонної сторожі з Тексасу, для вдержання порядку. Також помітна недостача харчів і ліків, що їх досі постачали кубинсько - американські громадські організації. Перевірка втікачів виявила, що серед них є також багато хворих на хронічні недуги осіб, які потребують негайної медичної опіки. Все це створило хаотичну ситуацію, якій тяжко зарадити.

Наукове Товариство ім. Шевченка
і
Делеґатура Українського Вільного Університету у ЗСА
зі сумом повідомляють, що дня 30-го квітня 1980 року, у Сарсель, коло Парижа, помер на 86-му році життя

бл. п. д-р
ОЛЕКСАНДЕР КУЛЬЧИЦЬКИЙ

проф. філософії, довголітній декан філософічного факультету і ректор Українського Вільного Університету, дійсний член НТШ — Історично-Філософічної Секції, УВАН, голова Комісії Допомоги Українським Студентам, автор численних наукових праць, великий приятель академічної молоді.

ПОХОРОН відбувся 6-го травня 1980 р., в Сарселі Франція.

Достойній, опечаленій Дружині Покійного, складають вислови глибокого співчуття —

Управа НТШ
і Делеґатура УВУ у ЗСА

В Торонто відбулась успішна акція проти просовєтської затії

Світлина в „Сандей Сан", Торонто, з української демонстрації проти Т-ва канадсько-совєтської дружби.

Торонто (УЦІС). — У суботу, 29-го березня, учасники триденної конференції просовєтської фронтової організації в Канаді — „Асоціяція Канада-СССР" — зустрілися з українськими і литовськими пікетами під своїм будинком нарад. Демонстрантам вдалося здемаскувати учасників „Москвою аранжованого цирку" до тієї міри, що вони були змушені виходити задніми дверима з будинку. Стало відомо, що в наслідку пробольшевицької аґітації під час конференції і пікетів низка осіб зрезиґнувала з членства в цій організації. Однією із аґіток була підтримка російської інвазії на Афганістан та „засудження" акції бойкоту Олімпіяди в Москві.

Конференцію не розголошували її організатори мабуть тому, що на ній були „обсерватори" з совєтської амбасади, з „Товариства дружби канадсько-совєтської" (з базою в Москві), гості з Куби, ЗСА і Франції.

Канадська преса, радіо і телебачення широко інформували громадянство про успішну акцію статтями і світлинами. І так газета „Сандей Сан" з 30-го березня ц.р. писала, подаючи фотографію Андрія Бандери, „речника націоналістів", під заголовком, що був у формі питання: „Чи коляборатори КҐБ є в Канадській групі за мир?"

„КҐБ вживає мирову групу з осідком у Канаді, як вивіску для підривних дій в Канаді", — оскаржує група українських націоналістів Товариство Канада-СССР, групу за мир, яка відбуває конференцію в Торонті цей кінець тижня. Її пікетували обурені демонстранти вчора. Вони носили написи: ‚вітайте, каґебівські коляборатори'.

Андрій Бандера, — продовжує далі кореспондент і член редакції „Сандей Сан" Біл Гюстон, — речник торонтських українських націоналістів, заатакував групу, називаючи її добре закамуфляжованим фронтом для совєтської розвідки. Батька Бандери, міжнародно відомого українського націоналіста, забило КҐБ у Німеччині в 1959 році. Бандера живе в Торонті тепер і працює редактором в українській газеті.

Майкл Люкас, президент Товариства Канада-СССР, називає обвинувачення ‚параноїдальними', додаючи, що завданням його групи є сприяти ‚добросусідським стосункам поміж Канадою і людьми в Совєтському Союзі'.

Пікетуючи перед головною квартирою конференції ‚Канада-СССР' на 165 Блюр вулиці Схід, Бандера сказав, що члени цього товариства випадково одурманені для підтримки звірств СССР в Афганістані і для популяризації Олімпіяди в Москві. Він також сказав, що цю мирову групу вживатиме КҐБ, щоб здобути ‚контакти' для застосування їх пізніше для шпигунства.

Один член групи сказав, що більшість членів мирового товариства є ‚дуже наївні' і не здають собі справи з каґебістського заанґажування.

Мирова асоціяція, що складається з приблизно 50 делеґатів з Канади, Франції і Совєтського Союзу, зібралася в Торонті обговорювати політику асоціяції. Більшість делеґатів були у віці понад сорока й більше років. Серед цих було дуже мало молодих. Багато хто з тих, хто промовляв учора вранці, говорили дуже непевно про неправильне розуміння західнього світу інтенцій інвазії Москви в Афганістані. Делеґат з Британської Колюмбії сказав, що тому, що ми живемо в сучасному світі, ми повинні визнати ‚сучасний уряд' Афганістану (він мав на думці маріонетковий уряд, що діє з Москви) замість ‚старого уряду' з Афганістану.

‚Пси холодної війни спущені з ланцюга (Картеровою Адміністрацією), — сказав делеґат з Едмонтону — продовжує Віл Гюстон цитува цього делеґата, — Ми Мусимо стати в оборону і підтримувати Олімпійські ігрища', — стільки читаємо про протестну акцію української молоді проти канадської групи за мир, в „Сандей Сан".

В КАНАДІ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

Торонто, Канада (СУЖК). — Заходами відділу Кук в Оттаві,при співпраці Спілки Українських Журналістів Канади і фінансовій допомозі федерального уряду Канади, в днях 19-20 квітня ц. р. відбулася в приміщеннях Національної бібліотеки і публічних архівів Конференція українських редакторів і видавців Канади, у програму якої увійшли панелі, дискусії і Літературний ярмарок.

У суботу, 19 квітня ц. р., Конференцію відкрив голова Оттавського відділу КУК Юрій Дзьоба, привітавши понад 60 учасників Конференції: редакторів, видавців, керівників видавництв і книгарень та членів СУЖК.

Вступне слово виголосив В. Дідюк — голова СУЖК, підкресливши цілі й завдання української преси та проблеми, над якими варто зупинитися і обговорити їх на Конференції. Про справи канадської етнічної преси говорив С. Зибала — заступник директора відділу багатокультурности, а про організаційну структуру — Й. Кайдж — президент Федерації Канадської Етнічної Преси.

По короткій дискусії і обмінові думок проходили окремі панелі, в яких порушено й обговорено цілий ряд аспектів праці і проблем української преси в Канаді, що складалися з тем: „Українська преса після 1984 року — прогноза", д-р Р. Олійник (Монтреаль), „Українська преса і видавництва: людські ресурси і технологія" — А. Павлик (Вінніпеґ), „Українська преса: нові передплатники" — А. Григорович (Торонто), „Українська преса: джерела інформації" — М. Гикавий (Вінніпеґ), „Українська преса і видавництва — фінансовий стан" — о. митрат М. Сопуляк (Едмонтон). Модераторами цих панелів були: Л. Ліщина (Торонто) і о. Р. Кравець ЧССВ (Грімсбі-Торонто), а панелістами — представники майже всіх газет і журналів. Після кожного панелю відбувалася дискусія і були зроблені висновки.

Увечері 19-го квітня у тому ж приміщенні Національної бібліотеки відбулася зустріч української громади Оттави з учасниками Конференції, під час якої, знайомлячись при вині і перекусці, учасники мали змогу порушити й обговорити цілий ряд справ і проблем, що стосувалися нашої української преси та цілости нашого життя.

У неділю 20 квітня ц.р. учасники Конференції взяли участь у Богослуженнях, а редактори і видавці відбули ще вужчу зустріч, а в год. 1-ій по пол. взяли участь у відкритті виставки — Літературного ярмарку, що знаменито була порозкладана на 25 столах і відповідно вдекорована в залі української кат. церкви. На столах були видання: книжки, газети, журнали, поштові марки, платівки, мистецтво і т.д. Виставку-ярмарок відкрив заступник голови (спікера) Канадського парляменту Лойд Френціс, перетинаючи стьожку, а чисельна українська громада по береги її заповнила. Виставка-ярмарок була під кожним оглядом успішна та заслуговує на увагу і добрий приклад до наслідування.

Того ж дня о год. 3-ій по пол. у горішній залі української католицької церкви відбулася під проводом проф. д-ра В. Тарнопольського панельна дискусія на тему „Українська преса у 80-их роках" з участю 12 панелістів та понад 250 учасників.

Представники „Голосу Канади" записали на стрічки короткі виступи деяких редакторів і видавців і голови СУЖК для передання їх в Україну.

Координатором цих імпрез, які пройшли з успіхом, був М. О. Цмоць, який прекрасно вив'язався із свого завдання.

Представники Рідних Шкіл і Батьківського Комітету інформують про їхні пляни

Під час відвідин у редакції: Сидять (зліва): п-ні Христина Маєвська, п. Атанас Кобрин та п-ні Павлина Андрієнко-Данчук.

Джерзі Сити, Н.Дж.(Л.К.) — „Метою наших сьогоднішніх відвідин є подати українській громаді про наші плянування у зв'язку зі закінченням рідношкільного року в Ню Йорку, околицях та стейті Ню Джерзі.

Водночас у нас бажання спонукати українську пресу до більшої популяризації теми навчання в українських школах, щоб вона (преса), цю так преважилву для української спільноти справу, бож існування українських шкіл і їхній позем є запорукою - фундаментом зросту чергових українських поколінь, а з цим і основою буття українського поселення на еміґрації, — сильніше наголошувала — окремими статтями, дописами чи новинками, — сказав мґр Атанас Кобрин — директор школи т-ва „Самопоміч" в Ню Йорку і заразом учитель у цій школі, відвідавши у четвер 1-го травня ц.р., приміщення Головної Канцелярії УН-Союзу та в-во „Свобода". З ним також прибули проф. Павлина Андрієнко-Данчук — директор Школи Українознавства Осередку СУМА і учитель цієї школи в цьому ж місті і член Президії Шкільної Ради та п-ні Христина Маєвська — голова Батьківського Комітету при Школі Українознавства т-ва „Самопоміч".

Представники цих шкіл поінформували редакторів про велику імпрезу, 4-ту спільну ґрадуацію шкіл українознавства метрополітального Ню Йорку та Шкіл Українознавства в Йонкерсі, Нюарку, Пассейку та Савт Бавнд Бруку. Ця величава спільна ґрадуація, а опісля матуральний баль, участь в яких візьме 61 абітурієнтів цих шкіл, відбудеться у суботу, 7-го червня, в год. 6-ій вечора в Джерзі Сити в Українському Народному Домі. У програмі: Відкриття і переведення ґрадуаційної частини — п. Іван Лучечко; молитва; слово від ШР УККА — д-р Роман Дражньовський; слово від учителів — п. Олексій Шевченко; мистецька частина — абітурієнти шкіл; спільна знімка; перекуска. Після офіційної частини в год. 9-ій вечора буде матуральний баль, під час якого гратиме оркестра „Червона Калина". Аранжер цієї забави — п-ні Рома Прийма Богачевська.

У дальшій розмові з редакторами відвідувачі згаданих шкіл порушили ще одну справу — загальних Зборів і Конференції, учителів, яка відбудеться в днях 21-го і 22-го червня ц.р. в Клівленді, Огайо, а не 28-го і 29-го так як було подано раніше в Обіжнику, з огляду на це, що в цих днях відбуватиметься Українська Спортова Олімпіяда в знак протесту проти Олімпіяди в Москві.

Усі троє відвідувачі під час розмови ще представили невідрадні умови, в яких відбувається навчання у школах українознавства — брак співпраці батьків із учителями, брак зацікавлення української спільноти, яка, якраз навпаки повинна постаратися підсилити справу шкіл українознавства, повинна зрозуміти необхідність навчання української дітвори, повинна зацікавитися працею, яку вкладають учителі, переважно забуті і неоцінені батьками і громадою. Одним словом як громада, так і батьки повинні справі рідношкільництва присвятити більше уваги — повинні всецілo включитися у цю всеукраїнську справу.

Гості залишили в редакції останнє число журналу „Рідна Школа" — органу Шкільної Ради УККА. У цьому числі стільки цікавих інформацій із рідношкільного життя, стільки фактажу, який напевно уважливому читачеві приніс би зрозуміння проблем українських шкіл, впровадив би його у їхню теперішню дійсність, у кропітку працю, яку намагаються вкласти вчителі; спонукав би його до співпраці, якої очікують від нього працівники на рідношкільній ниві.

РОСІЙСЬКА СТРАТЕГІЯ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

першій лаві піхоти на заміновані поля — часто навіть без рушниць! — під німецький кулеметний, мінометний і гарматний вогонь.

Тими нещасними людськими жертвами совєтські стратеги „прочищували" заміновані поля для своїх саперних і танкових частин.

На костях і крові насильно мобілізованих цивільних людей вони „вигравали" свої битви, якими сьогодні чваняться перед сиротами.

Треба додати, що політичним і військовим керівникам у Кремлі йшлося не тільки про тактичні перемоги на тому чи іншому відтинку фронту. Вони мали на думці також стратегічну мету, а саме: винищити чоловіче населення України, Білоруси чи іншої поневоленої нації, а після „переможної вітчизняної війни" на опорожнені місця в Україні послати росіян і русифікованих етніків. Буквально так, як це (згідно зі свідченням Г. Ґерінґа) гітлерівці хотіли винищити українських мужчин, а „до українських жінок доставити расових німецьких парубків".

Таким чином кремлівські володарі намірилися послабити генетичну відпорність українського народу на русифікацію інших видів.

За Другої світової війни Україна втратила понад десять мільйонів своїх громадян чи мешканців, переважно мужчин. Їх винищили переважно совєтські ґенерали. Вони продовжують робити це сьогодні в Азії — чи це було над річкою Уссурі в боях з китайцями, чи тепер в Афганістані.

Тому кожний генерал совєтської армії (що насправді являє собою російську традиційну армію) — байдуже, зветься він на „ов" (як Жуков) чи на „енко" (як Єременко чи Москаленко) — має на своєму сумлінні тисячі українських жертв: мужчин, що їх він посилав на смерть „не за Україну, а за її ката".

Того злочину український народ не забуде їм ніколи і принаймні вже тепер, для історії, засудить їх, як справжніх воєнних злочинців — здійснювачів стратегії російського військового ґеноциду.

Куток сеньйорів УНС

Напередодні 6-го з'їзду сеньйорів УНС не від речі буде дати під розвагу зацікавленим дещо про те, чи дотепер ми дійсно були на правильній дорозі в наших намаганнях спонукати УНС до побудови апартаментового дому для наших сеньйорів біля Союсівки. Чи дійсно наші сеньйори самі внесли якусь помітну поміч до реалізації цього проєкту? Чи ми можемо похвалитися якимись практичними результатами нашої кількалітньої діяльности, як окремої організаційної одиниці? Авторитетну відповідь на ці питання зможе дати тільки 6-ий з'їзд сеньйорів УНС після заслухання звітів діяльности уступаючої управи Об'єднання Сеньйорів УНС. Покищо подано нам до відома, що будувати великий дім не вільно при малій дорозі в лісі біля Союзівки. Особливо не до вподоби це передусім тим, які мали б позичити гроші на цю ціль на довгі літа на нормальний, а не лихварський відсоток, що його тепер леґалізовано. Тим можна б не журитись. Відповідну площу під будову з доступом до великої дороги недалеко від Союзівки можна купити за невеликі гроші в порівнянні до коштів будови апартаментового дому на кількість дотепер зголошених замовлень.

Ми дещо забарились зі своїми будівельними проєктами, дочекавшись великих загальних обмежень на всякого роду кредити включно з довгоречинцевим державним кредитом на будову домів для сеньйорів, якого ми хотіли б. Це може в якійсь мірі сповільнити реалізацію наших плянів. Трудно також сподіватися, що під цю скрутну економічну пору УНС буде в стані з власних фондів побудувати апартаментовий дім, не зважаючи на належну увагу та респект до бажань і дійсних потреб наших сеньйорів. Через те, що дотепер неусталено дефінітивно місця на побудову дому для наших сеньйорів, не приготовано пляну будови і кошторису, трудно передбачати, коли дійсно це добре діло буде доведено до щасливого закінчення. Може в між часі багатьом з нас доведеться розглядатися не за комфортовим помешканням в атракційній місцевості, в модерному апартаментовому будинку УНС, а за скромним приміщенням у доброму нашому піклувальному домі. Це є цілком природне явище і немає потреби його недобачати. І справа, якого типу дім для наших сеньйорів дійсно потрібний, повинна знайти належне місце в дебатах шостого з'їзду сеньйорів УНС і в програмі наших будівельних аспірацій.

А ось промовистий факт, як живуть і вмирають без належної опіки самітні, зморені життям наші сеньйори: „Все мене хвилює,... от біда старій, самітній людині. Або ті пляшечки з ліками, сказитись можна, навіть зубами не відчиниш, так ті американці їх позамикають. Так би мені хтось тут був потрібний, щоб був біля мене. Може Ви знаєте якусь старшу самітну жінку? Я їй добре заплатила б. Їсти є повний холодильник і жила б у мене, як у Бога за плечима. Але де таку найти...Що ви кажете? Мишка бігає по хаті? Та нехай собі бігає,звідкись припленталась. Там люди принесли якоїсь затроєної пшениці і насипали по кутах, але може вже та отрута вивітрила і мишам не шкодить... Не дивуйтесь, що у мене в хаті нема порядку. Я рідко роблю загальний порядок, не маю сили і терпеливости, та й часу на ті нудні хатні праці шкода. Я волію за той час щось прочитати або написати. Прислали мені раз люди якусь жінку, що недавно приїхала з Польщі. Вона дещо тут поспрятувала, але мало мене не заморила: без перерви говорила. Я їй заплатила за цілий день праці, а вона півдня проговорила ще й повикидала деякі мої записки, і я мусила бігти на смітник і забрати потрібне назад. По харчі я сама ходжу до склепів кілька бльоків звідціль. Часом виручають мене в тім добрі люди. Повертаючи одного разу з харчами зі склепу, заслабла — може забагато набрала тягару до торби.

Думала, що зі мною вже буде кінець. Кинула я ті торбиська, лягла горілиць просто таки на середині хідника, пролежала може з півгодини і якось віджила. Я маю ось тут біля ліжка оцю штуку, це є бутель з киснем і він мене часто рятує, як заслабну. Буває й таке, що запхаю рурки від кисню до носа, положусь до ліжка і доперва вранці відкриваю, що головна закрутка на цьому два рази більшому від мене бутлеві взагалі не була відкручена і кисень до мене не доходив."

Знайшли наші люди авторку цього листа, подивугідну сеньйорку, мертвою докладно рік тому в її власному помешканні на підлозі поруч перевернeного тяжкого сталевого бутля з киснем.

Так в осамітненні, здані на власні сили доживають і відходять від нас не тільки маловідомі громадяни старшого віку, але часто талановиті, заслужені, цінені замолоду наші сеньйори.

Наші люди стараються допомагати, як можуть, ближньому в потребі, але тому, що живемо тут у великому розсіянні далеко один від другого така спорадична індивідуальна незорганізована допомога рідко дає запоруку, що наші сеньйори не будуть відходити від нас ненадійно, передчасно, трагічно без сповіді й розгрішення.

На підставі численних листів, телефонічних запитів і особистих розмов відчувається розчарування та шкідливе пригноблення серед членів Об'єднання Сеньйорів УНС з приводу невиконання керівничими органами ухвалених на попередніх з'їздах плянів відносно будови Дому українського сеньйора біля Союзівки.

Надіємося, що цьогорічний 6-ий з'їзд сеньйорів УНС, котрий має відбутися у днях від 18-го до 23-го травня на Союзівці, устійнить причини невдалих спроб виконання намічених попередньо завдань, проаналізує наслідки цих невдач і зформулює правильні внески на майбутнє.

Всім тим, що прибудуть на з'їзд, пропонуємо відповідно приготовитися до з'їзду, принести зі собою конкретні пропозиції і старатись вибрати до нової управи людей, які будуть здатні виконати статутові завдання Об'єднання Сеньйорів та ухвали 6-го з'їзду так, як треба в новому звітному періоді.

мґр Микола Аврамчук,
голова управи Об'єднання Сеньйорів УНС

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 9-го ТРАВНЯ 1980 р.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 371 Відд., о год. 7-ій веч., в залі УНДому в Ірвінґтоні. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. — Стефанія Стеців, гол., В. Шпирка, заст. гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, фін. секр.

СУБОТА, 10-го ТРАВНЯ 1980 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя 270 Відд., о год. 7-ій веч. в УНДомі. На порядку: звіти фінансові, організаційні, збирання чл. вкладок та інші важні справи. Вкладки можна висилати поштою до фін. секр. — S. Ostrowsky, 29 Lexington Ave., Jersey City, N.J. 07304. Tel.: (201) 432-2983. — Управа.

НЕДІЛЯ, 11-го ТРАВНЯ 1980 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 102 Відд., о год. 11:30 ранку в церковній залі св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma. Ohio. — А. Жгута, предс., М. Бобечко, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Річні збори Т-ва ім. Ольги Басараб 47-ий Відд., о год. 11:45 ранку, в залі української церкви при вул. Kenmore ч. 1826, Бетлегем, Па. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. Збори Б-ва св. І. Хрестителя 76-ий Відд., о год. 1 по пол. в школі св. І. Хрестителю при Сенфорд і Айві вул. Проситься чл. прибути та вирівняти вклaдки. Управа на 1980 р. залишилась та сама, що була минулого року. — Юлія Демчук, фін. секр.